

NASLEDOVANIE KRISTA

NASLEDOVANIE KRISTA

NASLEDOVANIE KRISTA

TOMÁŠ KEMPENSKÝ
NASLEDOVANIE
KRISTA

Spolok svätého Vojtecha
Trnava 2018

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

© Spolok svätého Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o.,
Trnava 2018

ISBN 978-80-8161-315-9

PREDHOVOR

Milí čitatelia, publikácia, ktorú držíte v rukách, je po Svätom písme najrozšírenejšou a najčítanejšou knihou svetovej literatúry. Myšlienky *Nasledovania Krista* ovplyvňujú a formujú ľudí vo všetkých kútoch sveta už dlhých takmer šesť storočí.

Autorstvo diela sa pripisuje nemeckému augustiníanskemu mníchovi Tomášovi Kempenskému (1379/1380 – 1471) a po prvý raz vyšlo ako anonym okolo roku 1418. Z latinskej pôvodiny *De Imitatione Christi* bola kniha preložená do mnohých jazykov a dodnes každý rok vychádzajú nové vydania. Odhaduje sa, že v súčasnosti jestvuje vyše tritisíc vydaní *Nasledovania Krista*, pričom tisíc z nich sa nachádza v Britskom múzeu v Londýne.

Autor napísal knihu pre rehoľníkov, no väčšina výrokov a pozorovaní je taká blízka každodennému životu, že v nej nájde užitočné poučenie a povzbudenie pre život azda každý.

Nasledovanie Krista sa zaraďuje do mystickej nemecko-holandskej školy 14. – 15. storočia známej pod názvom *devotio moderna*. Obsahovo je dielo rozdelené do štyroch kníh – *Užitočné napomenutia pre duchovný život*, *Cesta k vnútornému životu*, *O vnútornej úteche* a *O Oltárnej sviatosti* – ich poradie sa v rozličných vydaniach odlišuje.

PREDHOVOR

Kniha bola dlho považovaná za najdôležitejší návod na nasledovanie života Ježiša Krista, ktorého téma je v kresťanstve prítomná vo viacerých rovinách od jeho počiatkov. Uznanie si dielo vyslúžilo nielen u katolíkov, ale aj u protestantov, pričom ovplyvnilo tak svätcov, ako aj filozofov, spisovateľov, politikov či vedcov.

Francúzsky spisovateľ Bernard Le Bovier de Fontenelle označil *Nasledovanie Krista* za najlepšiu knihu, akú kedy ľudská ruka napísala. Nemecký filozof Gottfried Wilhelm Leibniz ju považoval za jedno z najvynikajúcejších diel a šťastným nazval každého, kto ju nielen číta, ale podľa nej aj žije. Svätý Ignác z Loyoly čítal z nej denne dve kapitoly a jej myšlienky aplikoval aj do svojich *Duchovných cvičení*. Svätý Róbert Bellarmín sa vyslovil, že od mladosti často čítaval túto knihu a až do vysokého veku bola jeho každodenným spoločníkom.

Spolok sv. Vojtecha prináša knihu v novom grafickom spracovaní už v 13. vydaní. Verím, že si opäť nájde čitateľov, ktorí túžia zdokonaľovať svoj duchovný život aj v dnešnom unáhlenom svete.

V Trnave 16. mája 2018, na spomienku svätého Jána Nepomuckého, kňaza a mučeníka

Ivan Šulík, riaditeľ Spolku sv. Vojtecha

PRVÁ KNIHA

**UŽITOČNÉ NAPOMENUTIA
PRE DUCHOVNÝ ŽIVOT**

Prvá kapitola

O NASLEDOVANÍ KRISTA A O POHRDANÍ VŠETKÝMI MÁRNOSŤAMI SVETA

1. „Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách“ (Jn 8, 12), hovorí Pán.
2. Toto sú Kristove slová, ktorými nás napomína, ako máme nasledovať jeho život a mravy, ak sa chceme naozaj dať osvietiť a zbaviť všetkej slepoty srdca.
3. Najviac sa teda máme usilovať rozjímať o živote Ježiša Krista.
4. Kristovo učenie prevyšuje všetky učenia svätých; a kto má nábožného ducha, nájde v ňom „skrytú mannu“ (Zjv 2, 17).
5. Stáva sa, že mnohí, hoci často počúvajú evanjelium, predsa sú ním len nepatrne dojatí, lebo nemajú Kristovho ducha.
6. Ale kto chce celkom a správne rozumieť Kristovým slovám, ten sa musí usilovať prispôbiť celý svoj život podľa Krista.
7. Čo ti osoží učene sa hádať o Najsvätejšej Trojici, ak nemáš pokoru, bez ktorej sa nepáčiš ani Najsvätejšej Trojici?
8. Veru, nadšené slová nerobia človeka svätým a spravodlivým, ale iba čnostný život ho urobí milým Bohu.

9. Radšej si žiadam pociťovať kajúcnosť, ako poznať jej rozbor.
10. Keby si vedel naspamäť celú Bibliu i výroky všetkých mudrcov, čo by ti to všetko osožilo bez Božej lásky a milosti?
11. „Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť“ (Kaz 1, 2), okrem milovať Boha a jemu samému slúžiť.
12. Opovrhnuť svetom, a tak sa domáhať nebeského kráľovstva, je najväčšia múdrosť.
13. A tak márnosť je hľadať pominuteľné bohatstvá a v ne dúfať.
14. Taktiež márnosť je uchádzať sa o pocty a domáhať sa vysokých hodností.
15. Márnosť je nasledovať žiadosti tela a túžiť po tom, za čo neskoršie budeme musieť znášať ťažké tresty.
16. Márnosť je žiadať si dlhý život a pritom sa nestarať o dobrý život.
17. Márnosť je dbať len na prítomný život a nehladiť na to, čo príde po ňom.
18. Márnosť je milovať to, čo sa chytro pomínie, a neponáhľať sa tam, kde trvá večná radosť.
19. Rozpomínaj sa často na príslovie: „Oko sa nenasytuje videním, ucho sa nenapĺňa počúvaním“ (Kaz 1, 8).
20. Usiluj sa teda odtrhnúť svoje srdce od viditeľných vecí a prenes svoju lásku na veci neviditeľné.

21. Lebo tí, čo sa pridŕžajú svojej zmyselnosti, poškvria si svedomie a stratia Božiu milosť.

Druhá kapitola

POKORNE ZMÝŠLAJ O SEBE

1. Každý človek prirodzene túži po vedomostiach, ale čo osoží vedomosť bez bázne Božej?
2. Zaiste, lepší je pokorný sedliak, ktorý slúži Bohu, ako pyšný učenc, ktorý síce skúma pohyb nebeských telies, ale o seba nedbá.
3. Kto dobre pozná seba, vie, aký je nepatrný, a neteší sa ľudským chválam.
4. Keby som vedel všetko, čo je na svete, a nemal by som lásky, čo by mi to všetko pomohlo pred Bohom, ktorý ma bude súdiť zo skutkov?
5. Prestaň sa príliš zháňať po vedomostiach, lebo v nich je mnoho roztržitosti a sklamania.
6. Tí, čo mnoho vedia, sú radi, keď sa zdajú učení, aj keď sa o nich povráva, že sú múdri.
7. Je mnoho vecí, ktorých poznanie osoží duši len málo alebo vôbec.
8. A veľmi nemúdry je, kto sa viac stará o iné veci než o tie, čo slúžia jeho spaseniu.

DRUHÁ KAPITOLA

9. Mnoho rečí dušu nenasytí; ale dobrý život občerstvuje ducha a čisté svedomie poskytuje veľkú dôveru v Boha.
10. Čím viacej vieš a čím dokonalejšie, tým prísnejšie budeš za to súdený, ak nebudeš svätejšie žiť.
11. Nepýš sa teda nejakým umením alebo vedomosťou, ale skôr sa boj, že sa ti tej vedomosti toľko dostalo.
12. Ak sa ti zdá, že mnoho vieš a všetkému rozumieš, vedz aj to, že oveľa viac je toho, čo nevieš.
13. „Nenamýšľaj si, radšej sa boj“ (Rim 11, 20), a priznaj svoju nevedomosť.
14. Prečo sa vyvyšuješ nad druhých, keď mnohí ľudia sú učenejší a v zákone zbehlejší?
15. Ak chceš niečo užitočné vedieť a naučiť sa, buď rád, že si neznámy a že ťa pokladajú za nič.
16. Toto je najvznešenejšie a najužitočnejšie skúmanie: pravdivo poznávať samého seba a pohrdať sebou.
17. Nič si nenamýšľať a o druhých vždy dobre zmýšľať a vysoko si ich vážiť, je veľká múdrosť a dokonalosť.
18. Keby si aj videl, že niekto hreší a dopúšťa sa ťažkých priestupkov, ani tak sa nesmieš pokladať za lepšieho, lebo nevieš, dokedy budeš môcť zotrvať v dobrom.
19. Krehkí sme všetci, ale ty nikoho nepokladaj za krehkejšieho, ako si sám.

Tretia kapitola O UČENÍ PRAVDY

1. Šťastný, koho pouča pravda o sebe nie podobnosťami a pominateľnými hlasmi, ale aká je.
2. Náš rozum a naše zmysly nás často klamú a málo vidia.
3. Čo osoží hlboké mudrovanie o skrytých a nejasných veciach, pre neznalosť ktorých nebudeme pri súde ani obvinení?
4. Aká to nemúdrosť, že nedbáme o užitočné a potrebné veci, a zháňame sa po márných a hriešnych.
5. Máme oči, a nevidíme.
6. A čo nám je po rodoch a druhoch tvorstva?
7. Komu hovorí večné Slovo, tomu sa netreba starať o všelijaké učené mienky.
8. Z jedného Slova povstalo všetko a všetko hlása opäť to jedno Slovo, ktoré je „od počiatku“ (Jn 8, 25) a stále sa nám prihovára.
9. Bez neho nikto nič nerozumie a o ničom nesúdi správne.
10. Komu je toto jedno všetkým, kto všetko vzťahuje na tohto jedného a všetko vidí v tomto jednom, ten môže mať srdce ustálené a v Bohu požívať trvalý pokoj.
11. Ó, pravda, Bože! Zjednoť ma so sebou večnou láskou!

TRETIA KAPITOLA

12. Často sa mi protiví mnoho čítať a počúvať; v tebe je všetko, čo chcem a po čom túžim.
13. Nech umlknú všetci učenci, nech stíchnu pred tebou i všetky stvorenia; ty sám hovor ku mne.
14. Čím väčší súlad v sebe niekto dosiahne a čím jednoduchšie je jeho vnútro, tým viac a tým vyššie veci chápe bez námahy, lebo dostáva svetlo rozumu zhora.
15. Čistý, jednoduchý a pevný duch nie je roztržitý, i keď vykonáva mnohé práce, lebo koná všetko na Božiu slávu a nepodlieha sebaláske, v ničom nehľadá seba.
16. Čo ti viac prekáža a čo ťa väčšmi obťažuje ako neumŕtvená žiadosť tvojho srdca?
17. Dobrý a nábožný človek usporiada každé svoje dielo najprv vo svojom vnútri a len potom ho uskutočňuje.
18. A nedá sa svojím dielom zvädzať k túžbam hrišnej náklonnosti, ale ho podrobuje rozvážnemu súdu zdravého rozumu.
19. Kto podstupuje ťažšie boje ako ten, kto sa usiluje premôcť samého seba?
20. A to by malo byť našou úlohou: premáhať samých seba, zo dňa na deň nadobúdať nad sebou väčšiu moc, a tak sa zdokonaľovať.

21. V tomto živote je každá dokonalosť spojená s nejakou nedokonalosťou; a každé naše rozumovanie je zastreté akousi mrákavou.
22. Pokorné poznávanie seba je istejšou cestou k Bohu než hlboké vedecké skúmanie.
23. Nemáme zavrhováť vedomosť alebo akúkoľvek prostú znalosť veci, ktorá sama osebe je dobrá a Bohom daná, ale vždy treba dať prednosť dobrému svedomiu a čnostnému životu.
24. Ale pretože mnohí sa väčšmi usilujú mnoho vedieť, než dobre žiť, často blúdia a neprinášajú takmer nijaké alebo len nepatrné ovocie.
25. Keby toľkú usilovnosť vynakladali na vykorenenie hriechov a na zakorenenie čností ako na učenie hádky, nebolo by toľko zla a pohoršenia medzi ľuďom a toľko nezriadeností v spoločenstvách.
26. Iste, keď príde súdny deň, nebudú sa nás spytovať, čo sme čítali, ale čo sme robili, nie ako pekne sme hovorili, ale ako nábožne sme žili.
27. Povedz mi, kde sú teraz všetci tí páni a učitelia, ktorých si dobre poznal, kým ešte žili a leskli sa svojou vedou?
28. Ich miesta už majú iní, a neviem, či si niekedy na nich spomenú.
29. Kým žili, zdalo sa, že sú čímsi, a teraz sa o nich mlčí.
30. Ó, ako rýchlo sa pomínie svetská sláva!

ŠTVRTÁ KAPITOLA

31. Kiežby sa ich život bol zhodoval s ich vedomosťami! Vtedy by sa boli dobre učili a správne rozumeli tomu, čo sa učili.
32. Koľkí hynú v tomto veku pre márne vedomosti, pretože malú starosť venujú službe Bohu!
33. A pretože volia radšej byť veľkí než pokorní, na márnosť vychádza všetko ich myslenie.
34. Naozaj veľký je len ten, kto má veľkú lásku.
35. Naozaj veľký je, kto sa cíti malý a za nič pokladá vrchol slávy sveta.
36. Naozaj múdry je, kto všetko pozemské „pokladá za odpadky, aby získal Krista“ (Flp 3, 8).
37. A naozaj dobre poučený je, kto plní Božiu vôľu a svojej vôle sa zrieka.

Štvrtá kapitola

O OPATRNOSTI V KONANÍ

1. Nemožno veriť každému slovu ani riadiť sa každým pudom, ale každú vec treba uvážiť obozretne a pokojne podľa Boha.
2. Bohužiaľ, často uveríme a povieme o blížnom skôr niečo zlé ako dobré; takí sme slabí.

PRVÁ KNIHA

3. Ale dokonalí ľudia neuveria tak ľahko každému, kto im niečo rozpráva, lebo vedia, aká náchylná je ľudská slabosť na zlé a aké nespoľahlivé sú jej reči.
4. Je veľká múdrosť neprenáhliť sa v skutkoch a nestáť zaťato na vlastnej mienke.
5. K tejto múdrosti patrí aj neveriť kadejakým ľudským rečiam a nedonášať hneď iným ľuďom, čo sme počuli alebo čo nám niekto zveril.
6. Radievaj sa s múdrom a svedomitým človekom; a radšej sa hľad' poučiť od lepších, než nasledovať svoje výmysly.
7. Dobrý život robí človeka múdrom pred Bohom a v mnohých veciach skúseným.
8. Čím je kto v sebe pokornejší a Bohu poddanejší, tým je múdrejší a spokojnejší vo všetkom.

Piata kapitola

O ČÍTANÍ SVÄTÉHO PÍSM A

1. Vo Svätom písme hľadaj pravdu, nie výrečnosť.
2. Každú knihu Svätého písma treba čítať v tom zmysle, v akom bola napísaná.
3. Hľadajme vo Svätom písme radšej úžitok než jemnosť reči.

PIATA KAPITOLA

4. Jednoduché náboženské knihy čítajme rovnako radi ako učené a hlboké.
5. Nech ťa nemýli, či spisovateľ bol slávny, alebo nie, či bol viac alebo menej vzdelaný; ale číra láska k pravde nech ťa vedie k čítaniu.
6. Nespytuj sa, kto to povedal, ale dávaj pozor na to, čo hovorí.
7. *„Lebo je veľké jeho milosrdenstvo voči nám a pravda Pánova trvá naveky“ (Ž 117, 2).*
8. Boh hovorí k nám rozmanitým spôsobom a nehľadí na ľudskú osobu.
9. Naša všetečnosť je nám často na prekážku pri čítaní Svätého písma, keď chceme chápať a rozoberať miesta, ktoré by sme mali jednoducho prijať.
10. Ak chceš mať z čítania osoh, čítaj pokorne, úprimne a s vierou a nikdy nechci mať povest' učenca.
11. Rád sa vypytuj a mlčky počúvaj slová svätých; váž si aj podobenstvá starších, lebo nepodávajú ich bez príčiny.